

LETECKÁ SLUŽBA
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Směrnice pro výcvik a provádění záchranných
prací a činností

s letadly Ministerstva vnitra provozovanými
Leteckou službou Policie České republiky

(JEŘÁBOVÁNÍ, LANOVÉ PODVĚSY)

V Praze dne 20. 2. 2019

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Tato směrnice (Směrnice pro výcvik a provádění záchranných prací a činností s letadly Ministerstva vnitra provozovanými Leteckou službou Policie České republiky) je závazná pro příslušníky a zaměstnance Policie ČR a pro pracovníky dalších organizací, které se podílejí na organizaci, provádění a výcviku záchranných činností s letadly Ministerstva vnitra provozovanými Leteckou službou Policie ČR.

Tato směrnice nenahrazuje ani neruší jiné předpisy, nařízení, pokyny a příručky platné pro provoz a obsluhu letadel, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a jiné předpisy, které jsou z titulu své funkce povinny dodržovat zúčastněné osoby. V této Směrnici jsou z nich uvedena pouze vybraná ustanovení vhodná nebo nezbytná pro zajištění součinnosti zúčastněných organizací a jejich částí.

Změny a opravy budou vydávány Letovou inspekcí Letecké služby Policie ČR a publikovány ve Sbírce interních aktů řízení Letecké služby Policie ČR.

PŘEDMLUVA

Vydání této směrnice je vyvoláno potřebou stanovení jednotných podmínek pro výcvik a provádění záchranných prací prováděných základními složkami Integrovaného záchranného systému ČR v působnosti MV a vybraných ostatních složek IZS, v rámci zákona o integrovaném záchranném systému.

Směrnice bude součástí Provozní příručky Letecké služby Policie České republiky - její části „Směrnice pro provádění jednotlivých druhů činností“.

ÚČINNOST SMĚRNICE

Směrnice nabývá účinnosti dnem vydání.

OBSAH

ÚVODNÍ USTANOVENÍ	2
ZMĚNY A OPRAVY	3
OBSAH	4
DEFINICE A ZKRATKY	9
1. DEFINICE	9
2. ZKRATKY	9
HLAVA A - VŠEOBECNÁ ČÁST	10
1. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	10
1.1. ÚVOD	10
1.2. TYPY KVALIFIKACÍ A ODBORNÝCH ZPŮSOBILOSTÍ	10
1.3. POŽADAVKY NA UCHAZEČE LETECKÉHO ZÁCHRANÁŘE	11
1.4. POŽADAVKY NA UCHAZEČE PALUBNÍHO TECHNIKA	11
1.5. VYDÁVÁNÍ PRŮKAZŮ LZ A PT	11
2. ORGANIZACE OPRÁVNĚNÉ K PROVÁDĚNÍ VÝCVIKU LZ	11
3. PRAVIDLA PRO PROVÁDĚNÍ VÝCVIKŮ A PŘEZKUŠOVÁNÍ	11
3.1. VÝCVIK LZ A PT	11
3.2. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ	11
3.3. VÝCVIK LZ-I	12
3.4. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ-I	12
4. DOBA PLATNOSTI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI A KVALIFIKACÍ	12
5. PRODLOUŽENÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI A KVALIFIKACÍ	12
6. ODEBRÁNÍ NEBO POZASTAVENÍ PLATNOSTI PRŮKAZU	13
HLAVA B - KVALIFIKACE	14
1. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ	14
1.1. POŽADAVKY	14
1.1.1 VĚK	14
1.1.2 ZNALOSTI	14
1.1.3 ZKUŠENOSTI	15
1.1.4 LETOVÝ VÝCVIK	15
1.1.5 DOVEDNOST	15
1.1.6 ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOST	15
1.2. OPRÁVNĚNÍ	16

2. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ – INSTRUKTOR	16
2.1. POŽADAVKY	16
2.1.1 VĚK	16
2.1.2 ZNALOSTI	16
2.1.3 ZKUŠENOSTI	16
2.1.4 LETOVÝ VÝCVIK	16
2.1.5 DOVEDNOST	16
2.1.6 ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOST	17
2.2. OPRÁVNĚNÍ	17
3. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ – EXAMINÁTOR	17
3.1. POŽADAVKY	17
3.2. OPRÁVNĚNÍ	17
4. PALUBNÍ TECHNIK/ INSTRUKTOR / EXAMINÁTOR	17
4.1. POŽADAVKY	17
4.2. ZNALOSTI	17
4.3. OPRÁVNĚNÍ	18
4.4. KVALIFIKACE	18
HLAVA C - OSNOVY VÝCVIKŮ LZ	19
1. OSNOVA VÝCVIKU K ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI LZ	19
1.1. POZEMNÍ PŘÍPRAVA	19
1.2. LETOVÝ VÝCVIK	20
1.3. DOBA VÝCVIKU A POČET OSOB	21
2. OSNOVA VÝCVIKU K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE LZ-I	21
2.1. POZEMNÍ PŘÍPRAVA	21
2.2. LETOVÝ VÝCVIK	22
2.3. DOBA VÝCVIKU LZ-I	22
3. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ-I	23
3.1. OSNOVA OPAKOVACÍHO VÝCVIKU LZ	23
3.2. OSNOVA OPAKOVACÍHO VÝCVIKU LZ-I	23
HLAVA D - ZKOUŠKY	24
1. ZKOUŠKY K ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI LZ	24
1.1. TEORETICKÁ ZKOUŠKA	24
1.2. PRAKTICKÁ ZKOUŠKA	24
2. ZKOUŠKY K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE LZ-I	24

2.1.	TEORETICKÁ ZKOUŠKA	24
2.2.	PRAKTICKÁ ZKOUŠKA.....	24
2.3.	OPAKOVACÍ VÝCVIK KVALIFIKACE LZ-I	24
3.	OPAKOVACÍ VÝCVIK PRO PRODLOUŽENÍ KVALIFIKACE LETECKÉHO ZÁCHRANÁŘE	25
3.1.	OPAKOVACÍ VÝCVIK – PŘEZKOUŠENÍ.....	25
3.1.1	PÍSEMNÝ TEST	25
3.1.2	PRAKTICKÁ ZKOUŠKA	25
	HLAVA E - PROVOZNÍ PERSONÁL	26
1.	POSÁDKA LETADLA.....	26
1.1.	SLOŽENÍ POSÁDKY.....	26
1.2.	ODPOVĚDNOST	26
1.2.1	VELITEL LETADLA	26
1.2.2	PALUBNÍ TECHNIK.....	26
2.	OSTATNÍ PERSONÁL.....	27
2.1.	LETECKÝ TECHNICKÝ PERSONÁL	27
2.2.	LETIŠTNÍ TECHNIK ZAJIŠŤUJÍCÍ PLNĚNÍ LPH.....	27
2.3.	PERSONÁL OD	27
2.4.	LZ.....	27
2.4.1	ODPOVĚDNOST LZ.....	27
	HLAVA F - PROVOZNÍ POSTUPY	29
1.	POSTUPY PRO PŘÍPRAVU K LETU	29
2.	POSTUPY PRO OBSLUHU NA ZEMI.....	29
3.	LETOVÉ POSTUPY.....	30
3.1.	PŘEDLETOVÉ POSTUPY	30
3.2.	ČINNOST V PRŮBĚHU LETU	30
3.2.1	VŠEOBECNÉ POKYNY.....	30
3.2.2	VELITEL LETADLA (PILOT ŘÍDÍCÍ)	31
3.2.3	PALUBNÍ TECHNIK.....	31
3.2.4	LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ	32
3.3.	POVĚTRNOSTNÍ MINIMA	32
3.4.	RADIOVÉ SPOJENÍ.....	32
4.	NOUZOVÉ POSTUPY	32
5.	ZÁKLADNÍ ZÁCHRANNÉ TECHNIKY A PROSTŘEDKY	33
5.1.	ZÁCHRANNÉ TECHNIKY	33

5.2.	ZÁCHRANNÉ PROSTŘEDKY	33
5.3.	VYBAVENÍ LZ	33
5.3.1	VÝSTROJ	33
5.3.2	VÝZBROJ	34
5.4.	VYBAVENÍ PT	34
5.4.1	VÝSTROJ	34
5.4.2	VÝZBROJ	35
6.	ZAVÁDĚNÍ NOVÝCH PROSTŘEDKŮ, TECHNIK A POSTUPŮ	35
6.1.	DOPLNĚNÍ NOVÉHO VYBAVENÍ	35
6.2.	ZAVÁDĚNÍ NOVÝCH ZÁCHRANNÝCH TECHNIK A POSTUPŮ	35
	HLAVA G - POSTUPY PŘI NEHODÁCH A UDÁLOSTECH	36
	HLAVA H - BELL 412	37
1.	OMEZENÍ	37
2.	NOUZOVÉ POSTUPY	38
3.	NORMÁLNÍ POSTUPY	38
3.1.	JEŘÁBOVÁNÍ	38
3.2.	JEŘÁBOVÁNÍ – TRANSPORT PROSTŘEDKŮ A OSOB NA MÍSTO ZÁCHRANNÉ AKCE	39
3.3.	CARGO HOOK	39
3.4.	PŘEPRAVA OSOB V KABINĚ VRTULNÍKU	39
4.	VÝKONNOST	39
5.	HMOTNOST A VYVÁŽENÍ	39
6.	MINIMÁLNÍ VYBAVENÍ	39
6.1.	POSÁDKA LETADLA	39
6.2.	LETADLO	40
6.2.1	JEŘÁBOVÁNÍ	40
6.2.2	DALŠÍ VYBAVENÍ	40
	HLAVA I - EC-135	41
1.	OMEZENÍ	41
2.	NOUZOVÉ POSTUPY	41
3.	NORMÁLNÍ POSTUPY	43
3.1.	LANOVÉ PODVĚSY	43
4.	VÝKONNOST	43
5.	HMOTNOST A VYVÁŽENÍ	43
6.	MINIMÁLNÍ VYBAVENÍ	43

6.1.	POSÁDKA LETADLA.....	43
6.2.	LETADLO.....	43
6.2.1	LANOVÉ PODVĚSY.....	44
HLAVA J - SIGNÁLY PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU.....		45
1.	VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ.....	45
2.	LETADLOVÝ SOUŘADNICOVÝ SYSTÉM.....	45
2.1.	VÝRAZY POUŽÍVANÉ PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU PŘEDÁVANÉ RÁDIEM NEBO INTERKOMEM.....	46
2.2.	VÝRAZY POUŽÍVANÉ PŘI RADIOVÉ KOMUNIKACI LZ S POSÁDKOU VRTULNÍKU.....	47
2.2.1	VOLACÍ ZNAKY.....	47
2.2.2	KOMUNIKACE.....	47
2.3.	NÁVĚSTÍ POUŽÍVANÁ PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU.....	48
2.4.	NÁVĚSTÍ POUŽÍVANÁ K NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU NEBO K INFORMOVÁNÍ POSÁDKY PŘI SPECIÁLNÍCH ČINNOSTECH NEBO ZVLÁŠTNÍCH SITUACÍCH.	51

DEFINICE A ZKRATKY

1. DEFINICE

Jeřábování je činnost, při které je záchranář, případně zachraňovaný zavěšen na laně palubního jeřábu a vytahován nebo spouštěn silou jeřábu.

Lanový podvės je činnost, při které je na textilním nebo ocelovém laně, ukotveném do podvėsového (cargo hook) nebo kotevního zařízení na vrtulníku, přepravován záchranář, případně zachraňovaný, náklad nebo zvíře. Podvėsové nebo kotevní zařízení musí být voleno tak, aby bylo možné odepnutí podvėsu z místa palubního technika nebo pilota.

2. ZKRATKY

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
OD	Operační dispečink LS PČR
HZS	Hasičský záchranný sbor ČR
IZS	Integrovaný záchranný systém
IKAR	Mezinárodní organizace pro alpskou záchranu
LPH	Letecké pohonné hmoty
LZ	Letecký záchranář
LZ-I	Letecký záchranář s kvalifikací instruktor
LZ-E	Letecký záchranář s kvalifikací examinátor
MV	Ministerstvo vnitra
NMV	Nařízení ministra vnitra
OGE	Out of ground effect – mimo vliv země
LS PČR	Letecká služba Policie České republiky
PT	Palubní technik
PT-I	Palubní technik instruktor
PT-E	Palubní technik examinátor
RPP	Rozkaz policejního prezidenta
ŘLP	Řízení letového provozu

HLAVA A - VŠEOBECNÁ ČÁST

1. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

1.1. ÚVOD

- Tato směrnice upravuje rozsah a organizaci výcviku příslušníků a zaměstnanců Policie ČR, HZS ČR a dalších složek IZS. Stanovuje pravidla pro výcvik a provádění záchranných prací s letadly MV provozovanými LS PČR.
- Výcvik je organizován s cílem připravit vybrané příslušníky a zaměstnance složek IZS k plnění úkolů v rámci zákona č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému v platném znění.
- Při výcviku a provádění záchranných prací se použije, transportu vrtulníkem, lanového podvěsu nebo jeřábování, podle typu a vybavení vrtulníku a podle konkrétní situace.
- Záchranné činnosti a jejich nácvik s vrtulníky provozovanými LS PČR je oprávněna provádět pouze osoba s platným průkazem způsobilosti LZ nebo PT vydaného v souladu s touto směrnicí. Nácvik záchranných činností je oprávněna provádět také osoba ve výcviku pro získání průkazu způsobilosti LZ dle Hlavy C této směrnice.

1.2. TYPY KVALIFIKACÍ A ODBORNÝCH ZPŮSOBILOSTÍ

- Pro účely výcviku a provádění záchranných prací s letadly MV se zavádí tyto odborné způsobilosti a kvalifikace LZ:
- Letecký záchranář
- Letecký záchranář instruktor
- Letecký záchranář examinátor
- Palubní technik
- Palubní technik instruktor
- Palubní technik examinátor
- Dokladem o odborné způsobilosti je průkaz LZ nebo PT s vyznačenou kvalifikací a dobou platnosti odborné způsobilosti.

1.3. POŽADAVKY NA UCHAZEČE LETECKÉHO ZÁCHRANÁŘE

- Před zařazením do výcviku pro získání odborné způsobilosti leteckého záchranáře musí uchazeč úspěšně absolvovat základní odbornou přípravu pro specializaci lezec u HZS ČR

1.4. POŽADAVKY NA UCHAZEČE PALUBNÍHO TECHNIKA

- Požadavky na uchazeče pro získání odborné způsobilosti palubní technik, jsou v souladu s předpisy pro ustanovení policisty na tabulkové místo Palubní technik Letecké služby Police ČR

1.5. VYDÁVÁNÍ PRŮKAZŮ LZ A PT

- a) Vydávání a evidenci průkazů způsobilosti LZ provádí Generální ředitelství HZS ČR po úspěšném absolvování závěrečné zkoušky pro získání odborné způsobilosti dle Hlavy D této směrnice.
- b) Vydávání a evidenci průkazů způsobilosti PT provádí LS PČR

2. ORGANIZACE OPRÁVNĚNÉ K PROVÁDĚNÍ VÝCVIKU LZ

- Organizaci výcviku LZ na letadlech MV provozovaných LS PČR. zajišťuje a provádí příslušná složka IZS ve spolupráci s LS PČR.

3. PRAVIDLA PRO PROVÁDĚNÍ VÝCVIKŮ A PŘEZKUŠOVÁNÍ

3.1. VÝCVIK LZ A PT

- a) Výcvik k získání odborné způsobilosti LZ se provádí dle Osnovy výcviku k získání odborné způsobilosti LZ (viz. ustanovení 1 Hlavy C této směrnice).
- Přezkoušení provádí komise složená minimálně z PT- E LS PČR a LZ-E vysílající organizace.
- b) Výcvik k získání odborné způsobilosti PT, opakovací výcvik, nebo výcvik PT I/E se provádí dle předpisů LS PČR

3.2. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ

- Opakovací výcvik LZ se provádí v souladu s ustanovením 3.1 Hlavy C rovněž dle Osnovy výcviku k získání odborné způsobilosti LZ (viz. článek 1, Hlavy C této směrnice) a může být rozložen průběžně do několika výcviků.
- Přezkoušení provádí komise složená minimálně z LZ-E vysílající organizace a PT-I LS PČR a provádí se dle ustanovení Hlavy D článku 3.

3.3. VÝCVIK LZ-I

- Výcvik k získání kvalifikace LZ-I se provádí dle Osnovy výcviku k získání kvalifikace instruktor (viz. článek 2, Hlavy C této směrnice).
- Přezkoušení provádí komise složená z PT-E LS PČR a LZ-E vysílající organizace dle ustanovení Hlavy D článek 2.

3.4. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ-I

- Opakovací výcvik LZ-I se provádí v souladu s ustanovením 3.2 Hlavy C rovněž dle Osnovy výcviku k získání kvalifikace instruktor (viz. článek 2, Hlavy C této směrnice) a může být rozložen průběžně do několika výcviků.
- Přezkoušení provádí komise složená z PT-E LS PČR a LZ-E vysílající organizace dle ustanovení hlavy D článku 2.3.

4. DOBA PLATNOSTI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI A KVALIFIKACÍ

- Způsobilost LZ je platná 1 rok od konce kalendářního roku, ve kterém bylo přezkoušení vykonáno.
- Kvalifikace instruktora je platná 2 roky od konce kalendářního roku, ve kterém byla tato kvalifikace přiznána.
- Kvalifikace examinátora je platná po dobu jmenování.
- Platnost průkazu způsobilosti LZ je rovněž podmíněna zdravotní způsobilostí.

5. PRODLOUŽENÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI A KVALIFIKACÍ

- Prodloužení platnosti odborné způsobilosti LZ (včetně kvalifikace LZ-I) se provádí úspěšným absolvováním opakovacího výcviku LZ v době platnosti průkazu (dle osnovy ustanovení 3.1 Hlavy C této směrnice).
- Prodloužení platnosti kvalifikace instruktor se provádí úspěšným absolvováním opakovacího výcviku LZ - I v době platnosti kvalifikace (dle osnovy ustanovení 3.2 Hlavy C této směrnice). Prodloužení platnosti kvalifikace LZ-I je současně prodloužením odborné způsobilosti LZ.
- Obnova platnosti odborné způsobilosti nebo kvalifikace se provádí absolvováním výcviku dle osnovy pro získání příslušné odborné způsobilosti nebo kvalifikace dle Hlavy C této směrnice a to včetně závěrečné zkoušky dle Hlavy D této směrnice.

6. ODEBRÁNÍ NEBO POZASTAVENÍ PLATNOSTI PRŮKAZU

- Komise složená minimálně z examinatorů dvou složek IZS (jedním členem musí být vždy příslušník LS PČR) má právo odebrat průkaz LZ nebo omezit oprávnění z něj vyplývající, jestliže by ponechání oprávnění nebo průkazu bylo na újmu bezpečnosti provádění záchranných prací nebo jiného obecného zájmu. Komise odebere průkaz LZ v těchto případech:
- při šetření letecké nehody nebo jiné vážné letecké mimořádné události, není-li možné vyloučit, že se držitel průkazu na vzniku události podílel
- je-li pravomocným rozhodnutím soudu vysloven trest zákazu činnosti, k níž je průkaz požadován
- ztráta zdravotní způsobilosti
- jestliže byly zjištěny u držitele průkazu LZ závažné závady v dodržování předpisů a směrnic
- když vznikly důvodné pochybnosti o odborné způsobilosti držitele průkazu
- odmítne-li se držitel průkazu podrobit na žádost leteckého provozovatele (LS PČR), nebo zaměstnavatele, vyšetření na obsah alkoholu nebo omamných látek v krvi
- při pozitivním výsledku kontroly na obsah alkoholu nebo omamných látek provedené v době od zahájení do ukončení činnosti související s prováděním výcviku nebo záchranné činnosti
- při zatajení důležitých informací, které jsou požadovány příslušnými předpisy a směrnicemi
- Examinátoři jednotlivých složek IZS jsou povinni ihned oznamovat LS PČR okolnosti a důvody, které mohou vést k odebrání průkazu LZ, průkaz zadržet a postoupit jej komisi.

HLAVA B - KVALIFIKACE

1. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ

1.1. POŽADAVKY

1.1.1 Věk

- Uchazeč nesmí být mladší 21 let. Horní věková hranice se stanoví v souladu s obecně platnými právními normami a úpravami pro jednotlivé složky, organizace a útvary.

1.1.2 Znalosti

- Uchazeč musí prokázat znalosti v těchto předmětech:

a) právní normy a předpisy

- předpisy týkající se leteckého provozu
- směrnice pro provádění záchranných prací

b) pozemní zajištění

- výběr přistávací plochy a její zajištění
- signály pro navedení vrtulníku
- zásady pohybu v blízkosti vrtulníku
- vliv meteorologických podmínek na letovou činnost vrtulníku

c) letadla

- technicko taktická data jednotlivých typů
- doplňkové vybavení
- dorozumívací zařízení – intercom
- nouzové a záchranné prostředky
- nouzové postupy
- pevnostní body a místa pro uchycení materiálu, výstroje a zajištění osob na palubě
- činnost LZ v průběhu letu na palubě
- komunikace s posádkou

- nastupování a vystupování z vrtulníku – manipulace s dveřmi

d) záchranné techniky

- způsob provádění záchranných prací
- záchranné prostředky a jejich použití
- řešení konkrétních záchranných akcí (budova, skály, horský terén, ...)
- řešení záchranných akcí na vodě

1.1.3 Zkušenosti

- Uchazeč musí splňovat podmínku minimálně 2-leté praxe specializace hasič-
lezec u HZS ČR

1.1.4 Letový výcvik

- Uchazeč musí absolvovat letový výcvik dle osnovy pro získání odborné
způsobilosti LZ (viz ustanovení článku 1.2 Hlavy C).

1.1.5 Dovednost

Uchazeč musí prokázat schopnost provádět následující činnosti:

- navedení vrtulníku na přistání
- zajištění bezpečného pohybu osob v blízkosti vrtulníku
- příprava a provedení jednotlivých druhů záchranných technik
- příprava a provedení záchrany z vody
- použití intercomu pro komunikaci s posádkou

1.1.6 Zdravotní způsobilost

- Za zdravotní způsobilost odpovídá vysílající organizace.

1.2. OPRÁVNĚNÍ

- Držitel platného průkazu způsobilostí LZ je oprávněn vykonávat záchranné práce na typech vrtulníků provozovaných LS PČR. Pokud mají být oprávnění využívána při činnostech na vodě, musí LZ absolvovat odpovídající části výcviku.
- Průkaz způsobilosti Leteckého Záchranáře, vydaného v souladu s touto směrnicí, opravňuje provádět záchranné práce, výcvik a jiné činnosti pouze s letadly MV provozovanými LS PČR.

2. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ – INSTRUKTOR

2.1. POŽADAVKY

2.1.1 Věk

- Uchazeč nesmí být mladší 23 let. Horní věková hranice se stanoví v souladu s obecně platnými právními normami a úpravami pro jednotlivé složky, organizace a útvary.

2.1.2 Znalosti

- Kromě znalostí požadovaných pro získání průkazu LZ musí mít uchazeč znalosti v následujících oblastech:
 - a) způsoby výuky a učební metody
 - b) rozbor a oprava chyb
 - c) používání výcvikových pomůcek
 - d) lidská výkonnost a její omezení

2.1.3 Zkušenosti

- Uchazeč musí být držitelem průkazu LZ po dobu minimálně 2 let. V této době nesmí dojít ke ztrátě platnosti způsobilosti.

2.1.4 Letový výcvik

- Uchazeč musí absolvovat letový výcvik dle osnovy k získání kvalifikace LZ-I (viz. ustanovení 2.2 Hlavy C).

2.1.5 Dovednost

- Kromě dovedností požadovaných pro získání průkazu způsobilosti LZ musí uchazeč prokázat schopnosti aplikace obsahu výuky, včetně použití učebních metod a pomůcek při výcviku.

2.1.6 Zdravotní způsobilost

- Za zdravotní způsobilost odpovídá vysílající organizace.

2.2. OPRÁVNĚNÍ

- Kromě oprávnění vyplývajících z průkazu LZ je držitel kvalifikace instruktor oprávněn provádět výcvik pro získání, obnovu a prodloužení průkazu LZ dle osnovy ustanovení 1 Hlavy C.

3. LETECKÝ ZÁCHRANÁŘ – EXAMINÁTOR

3.1. POŽADAVKY

- LZ – E musí vykonávat funkci LZ - I minimálně po dobu 2 let.
- Examinátory jednotlivých složek, útvarů a organizací jmenuje a odvolává z řad instruktorů odpovědná osoba s personální pravomocí na základě návrhu minimálně dvou stávajících examinatorů, kdy jeden musí být PT-E LS PČR.

3.2. OPRÁVNĚNÍ

- Kromě oprávnění vyplývající z kvalifikace LZ – I je examinator oprávněn provádět výcvik pro získání kvalifikace LZ–I dle osnovy ustanovení 2 Hlavy C a provádět přezkušování LZ a LZ-I.
- Examinátor má právo zadržet průkaz LZ v souladu s ustanovením 6 Hlavy A.

4. PALUBNÍ TECHNIK/ INSTRUKTOR / EXAMINÁTOR

4.1. POŽADAVKY

- Palubní technik musí splňovat požadavky na tabulkové místo Palubní technik Letecké služby Police České Republiky a být a toto místo ustanoven služebním funkcionářem.

4.2. ZNALOSTI

- Palubní technik musí projít výcvikem dle osnov Letecké Služby Police ČR na uvedené místo. Dále musí být každý rok být proškolen pro činnost práce ve výškách.

4.3. OPRÁVNĚNÍ

- Palubní technik je oprávněnou osobou pro manipulaci s vybavením vrtulníku.
- Dohlíží na činnost Leteckých záchranářů na palubě vrtulníku, kteří jsou povinni uposlechnout jeho pokynů.
- Schvaluje použití konkrétních záchranných prostředků a jednotlivých záchranných technik zvolených Leteckým záchranářem. Tímto není dotčena pravomoc velitele vrtulníku odmítnout provedení činnosti, jestliže by mohla tato činnost vést k ohrožení bezpečnosti letu či ohrožení zdraví osob, nebo poškození majetku, anebo by byla v rozporu s jeho kvalifikací.

4.4. KVALIFIKACE

- Palubní technik - instruktor a examinátor se ustanovuje na základě interních předpisů Letecké služby Policie ČR

HLAVA C - OSNOVY VÝCVIKŮ LZ

1. OSNOVA VÝCVIKU K ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI LZ

1.1. POZEMNÍ PŘÍPRAVA

Číslo úlohy	Název úlohy	Doba/počet
1	Právní normy a předpisy	1 hod
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - předpisy týkající se leteckého provozu - směrnice pro provádění záchranných prací 	
2	Pozemní zajištění	1 hod
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - výběr přistávací plochy a její zajištění - signály pro navedení vrtulníku - zásady pohybu v blízkosti vrtulníku - vliv meteorologických podmínek na letovou činnost vrtulníku 	
3	Letadla	3 hod
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - technicko taktická data jednotlivých typů Bell-412, EC-135, - doplňkové vybavení - systémy dorozumívání – intercom, radiostanice, vizuální - nouzové a záchranné prostředky - nouzové postupy - nastupování a vystupování z vrtulníku – manipulace s dveřmi - pevnostní body a místa pro uchycení materiálu, výstroje a zajištění osob na palubě - činnost LZ v průběhu letu na palubě 	

	- komunikace s posádkou	
4	Záchranné techniky	3 hod
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - jeřábování - lanový podvěs - přeprava v kabině vrtulníku - zvláštnosti při provádění záchrany z vody 	

1.2. LETOVÝ VÝCVIK

Číslo úlohy	Název úlohy
5	Navedení vrtulníku na přistání
obsah	Naučit uchazeče prakticky navést vrtulník na jím vybranou a zajištěnou plochu
6	Zajištění bezpečného pohybu osob v blízkosti vrtulníku
obsah	Naučit uchazeče zásadám bezpečného pohybu osob v blízkosti vrtulníku, jehož rotory se otáčejí
7	Příprava a provedení záchranných technik
obsah	Naučit uchazeče samostatně připravit záchranné vybavení a jeho použití při jednotlivých záchranných technikách, včetně přípravy, zajištění a evakuace zachraňované osoby za různých podmínek (na vodě, na suchu, ve výškách...).
8	Použití intercomu, radiových pojítek a vizuálního dorozumívání
obsah	Naučit uchazeče ovládat radiová pojítka, využívat vizuální dorozumívání a používat vnitřní dorozumívací zařízení (intercom) jednotlivých typů vrtulníků včetně komunikace s posádkou

1.3. DOBA VÝCVIKU A POČET OSOB

- Celková doba trvání základního výcviku je rozvržena takto:
- pozemní příprava 8 hod
- letový výcvik (včetně závěrečného přezkoušení) minimálně 10 hod
- Počet osob ve výcviku by neměl přesáhnout 12 uchazečů.

2. OSNOVA VÝCVIKU K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE LZ-I

2.1. POZEMNÍ PŘÍPRAVA

Číslo úlohy	Název úlohy
9	Metodika výuky záchranných technik
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - způsoby vyučování záchranných technik - využití učebních metod záchranných technik - základní prvky efektivního vyučování záchranných technik
10	Pedagogické zásady
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - plánování a příprava výuky - posuzování výkonnosti - hodnocení a přezkušování - rozbor a oprava chyb
11	Výukové pomůcky
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - používání výukových pomůcek - používání výcvikových pomůcek
12	Výkonnost
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - lidská výkonnost a její omezení - rizika spojená s psychickou a fyzickou zátěží a specifika při činnostech na vodě

2.2. LETOVÝ VÝCVIK

Číslo úlohy	Název úlohy
13	Navedení vrtulníku na přistání
obsah	Praktický dohled při přípravě a provádění navádění vrtulníku
14	Jeřábování
obsah	Praktický dohled při přípravě a provádění jeřábování
15	Lanové podvěsy
obsah	Praktický dohled při přípravě a provádění lanových podvěsů
16	Technické prostředky pro záchranu
obsah	Praktické použití technických prostředků, zvláštnosti při činnostech na vodě

2.3. DOBA VÝCVIKU LZ-I

- Celková doba trvání výcviku je 12 hodin (6 hod - pozemní příprava, min.6 hod - letový výcvik)

3. OPAKOVACÍ VÝCVIK LZ-I

3.1. OSNOVA OPAKOVACÍHO VÝCVIKU LZ

- Osnova opakovacího výcviku LZ je shodná s osnovou výcviku k získání průkazu LZ dle ustanovení článku 1 Hlavy C a je zakončena zkouškou dle ustanovení Hlavy D článek 3

3.2. OSNOVA OPAKOVACÍHO VÝCVIKU LZ-I

- Osnova opakovacího výcviku LZ-I je shodná s osnovou výcviku k získání průkazu LZ-I dle ustanovení článku 2 Hlavy C a je zakončena zkouškou dle ustanovení Hlavy D článek 2.

HLAVA D - ZKOUŠKY

1. ZKOUŠKY K ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI LZ

1.1. TEORETICKÁ ZKOUŠKA

- Teoretická zkouška sestává z písemného testu, který musí obsahovat otázky ze všech předmětů pozemní přípravy.
- Předpokladem úspěšného absolvování teoretické zkoušky je dosažení 80% správných odpovědí celkem.

1.2. PRAKTICKÁ ZKOUŠKA

- Obsahuje praktické předvedení vybrané záchranné techniky před komisí složenou minimálně ze dvou examinátorů a to Letecký záchranář-examinátor vyžadující organizace a PT-examinátor LSPČR.

2. ZKOUŠKY K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE LZ-I

2.1. TEORETICKÁ ZKOUŠKA

- Kromě zkoušky předepsané v ustanovení 1.1 Hlavy D musí uchazeč absolvovat zkoušku obsahující otázky ze všech úloh pozemní přípravy osnovy k získání kvalifikace LZ-I.
- Forma - kromě písemného testu musí uchazeč absolvovat i ústní zkoušku před komisí složenou minimálně ze dvou examinátorů a to jeden LZ - examinátor z vyžadující složky a jeden PT - examinátor LS PČR
- Hodnocení písemné zkoušky je stejné jako v ust. 1.1 Hlavy D této směrnice

2.2. PRAKTICKÁ ZKOUŠKA

- Je shodná s ustanovením 1.2 Hlavy D se zaměřením na výuku a dohled při provádění záchranných činností před komisí složenou minimálně ze dvou examinátorů a to jeden LZ-examinátor z vyžadující složky a jeden PT-examinátor LS PČR

2.3. OPAKOVACÍ VÝCVIK KVALIFIKACE LZ-I

- Opakovací zkouška je složená z písemného testu a praktické zkoušky

3. OPAKOVACÍ VÝCVIK PRO PRODLOUŽENÍ KVALIFIKACE LETECKÉHO ZÁCHRANÁŘE

3.1. OPAKOVACÍ VÝCVIK – PŘEZKOUŠENÍ

- Přezkoušení opakovacího výcviku je složeno z písemného testu a praktické zkoušky.

3.1.1 *Písemný test*

- Písemný test musí obsahovat otázky ze všech předmětů pozemní přípravy. Předpokladem úspěšného absolvování písemného testu je dosažení 80% správných odpovědí celkem. Testy vydává LS PČR – oddělení Letové inspekce

3.1.2 *praktická zkouška*

- Praktická zkouška se skládá z předvedení vybrané záchranné techniky s pomocí vrtulníku. Praktické zkoušce musí být přítomen Letecký záchranář examinator vyžadující organizace a Palubní technik examinator nebo instruktor LS PČR. Ve výjimečných případech může být praktické zkoušce místo examinatora nebo instruktora LS PČR přítomen pověřený Palubní technik LS PČR.

HLAVA E - PROVOZNÍ PERSONÁL

1. POSÁDKA LETADLA

1.1. SLOŽENÍ POSÁDKY

- Složení posádky je stanoveno dle typu letadla a tvoří ji výkonní letci s příslušnou kvalifikací (lanové podvěsy, jeřábování, lety a činnost v horách, práce nad vodní plochou ...)
- Při výcvikových a záchranných letech mohou být kromě posádky na palubě letadla letečtí záchranáři, inspekční nebo kontrolní orgán provozovatele vrtulníku nebo příslušné složky IZS, případně další osoby podílející se jiným způsobem na provádění výcviku a záchranných činnostech. Účast těchto dalších osob podléhá schválení LS PČR a odpovědné osoby s personální pravomocí nebo osobou jí pověřenou té složky, útvaru nebo organizace, která se na výcviku či činnosti podílí. Tímto není dotčena pravomoc velitele letadla s konečnou platností rozhodnout o přítomnosti těchto osob na palubě.

1.2. ODPOVĚDNOST

1.2.1 *Velitel letadla*

- Po převzetí letadla k letu od leteckého technického personálu odpovídá velitel letadla za výběr ploch pro vzlet a přistání vrtulníku a bez ohledu na to, řídí-li letadlo či nikoli, odpovídá za daný let v souladu s pravidly létání, vyjma případů, kdy se smí odchýlit od těchto pravidel za absolutně nezbytných okolností v zájmu bezpečnosti dle § 50 zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví.
- Odpovídá za zajištění poučení osob před letem podle ustanovení 2.3 Hlava 2 oddíl III předpisu L6/III a ustanovení 3.1 Hlava F této Směrnice.
- Rozhoduje o ukončení činnosti z těchto důvodů:
 - nevyhovující meteorologické podmínky
 - nevyhovující technický stav letadla
 - snížení zdravotní způsobilosti některého z členů posádky
 - z provozních důvodů.

1.2.2 *Palubní technik*

- Odpovídá za navádění vrtulníku a koordinaci činnosti ostatních zúčastněných osob na palubě. Odpovídá rovněž za určení kotvicích bodů na vrtulníku pro danou činnost.

2. OSTATNÍ PERSONÁL

2.1. LETECKÝ TECHNICKÝ PERSONÁL

- Odpovídá za údržbu a připravenost letadla k letu dle schváleného programu pro údržbu letadel daného typu a Směrnice pro práci na odbavovací ploše včetně její přílohy týkající se vybavení letadel před letem.

2.2. LETIŠTNÍ TECHNIK ZAJIŠŤUJÍCÍ PLNĚNÍ LPH

- Odpovídá za dodržení zvláštních právních předpisů, týkajících se ochrany životního prostředí, přeprav nebezpečných věcí a hygienických předpisů. Při plnění mimo mateřské letiště odpovídá za vybavení cisterny technickými prostředky k zabránění úniku LPH a písemnými pokyny pro případ nehody nebo mimořádné události.
- Při plánovaném plnění mimo mateřské letiště provede dohovor s posádkou nebo s OD o množství LPH, čase a místě přistavení cisterny a dalších organizačních záležitostech (např. způsobu spojení, atd.).

2.3. PERSONÁL OD

- Odpovídá za plánování letů v souladu s ustanovením 1 Hlavy F této směrnice.

2.4. LZ

- Musí mít kvalifikaci LZ v souladu s touto směrnicí. Odpovídá za správné provedení zvolené záchranné techniky a použitý materiál k provedení záchranné činnosti. Odpovídá za ukotvení záchranných prostředků k určeným kotvicím bodům. V případě nasazení záchranné skupiny odpovídá za její činnost vedoucí záchranné skupiny.

2.4.1 Odpovědnost LZ

- při provádění výcviku a při záchranné činnosti s otevřenými dveřmi vrtulníku, LZ odpovídá za správné zajištění svojí osoby a za zajištění zachraňované osoby, proti pádu z vrtulníku, do prostředků k tomu určených (hák jeřábu, lanový podvěs, paluba vrtulníku) Za zajištění se považuje i zavření dveří vrtulníku.
- LZ nesmí vykonávat činnosti související s výcvikem a prováděním záchranných prací:
- je-li jakákoliv pochybnost, že může vykonávat přidělené povinnosti
- jestliže ví nebo má podezření, že trpí únavou nebo se necítí dobře do té míry, že by mohl být ohrožen letový úkol
- pokud požil alkoholický nápoj nebo návykovou látku v průběhu prováděné činnosti
- bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo

- v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem

HLAVA F - PROVOZNÍ POSTUPY

1. POSTUPY PRO PŘÍPRAVU K LETU

- Vyžadování a schvalování letů u LS PČR je upraveno NMV č.49/2009, kterým se upravuje poskytování letecké podpory policejními vrtulníky. K plánování letové činnosti je nutné, aby žadající útvar nebo organizace zaslal v souladu s výše zmíněným nařízením souhrnný požadavek na letovou činnost na období jednoho měsíce nejpozději do patnáctého dne předcházejícího měsíce na OD. V odůvodněných případech lze podat požadavek i po uvedeném termínu s tím, že se v případě souběhu požadavků snižuje pravděpodobnost jeho realizace.
- Požadavek musí obsahovat: název objednatele a telefonní spojení, datum letu, čas a místo přistání (popř. přistavení), specifikaci činnosti, případnou účast dalších osob z jiných organizací (instruktoři, specialisté, apod.), prostor činnosti a další informace, které by mohly ovlivnit přípravu nebo plánování letu. V případě požadavku pro výcvik záchrany z vody musí být potvrzeno zajištění záchranného člunu.
- Při letové cvičné činnosti mimo letiště odpovídá vyžadující útvar nebo složka IZS za souhlas majitele nebo správce pozemku, na kterém se místo letové činnosti nachází a předá informace místním úřadům a Policii ČR. U vojenských prostorů uvede žadající organizace datum a prostor činnosti (čtverec) a jméno osoby, se kterou bylo využití vojenského výcvikového prostoru projednáno nebo schváleno pro letovou činnost.
- OD předá souhrn požadavků na vybavení letadla vycházející z požadavků uživatele, letové posádky a požadavku Směrnice pro práci na odbavovací ploše, její přílohy „Vybavení vrtulníku před letem“, zahrnutím do rozkazu pro létání ředitele LS PČR.
- Při záchranné akci označí posádka při plánování, podávání oznámení nebo současně se vzletem let kódem „LET PRO ZÁCHRANU“ a na odpovídáči sekundárního radiolokátoru nastaví kód 0045, nestanoví-li ŘLP jinak.

2. POSTUPY PRO OBSLUHU NA ZEMI

- Uvolnění letadla do provozu je podmíněno provedením veškeré plánované údržby v souladu se schváleným programem pro údržbu. Dodatečnou specifickou úpravu provádí letecký technický personál podle upřesnění OD a přílohy Směrnice pro práci na odbavovací ploše „Vybavení letadel před letem“ a dále v souladu s vybavením uvedeným v „Provoz jednotlivých typů“, část 3 této Směrnice.

3. LETOVÉ POSTUPY

3.1. PŘEDLETOVÉ POSTUPY

Posádka letadla, LZ, případně vedoucí záchranné skupiny provedou dohovor o konkrétní záchranné technice, která bude použita. Dále o způsobech signalizace a spojení, počtu a rozmístění osob na palubě vrtulníku vzhledem k centráži a vzletové hmotnosti a o dalších okolnostech, které mohou mít vliv na průběh činnosti nebo vlastní postupy.

Všechny osoby, které se účastní výcviků či záchranné činnosti, musí být náležitě poučeny o způsobu nakládání, nastupování a vystupování z letadla, o pohybu kolem vrtulníku s rotorem v chodu, o dorozumívání (o signálech) mezi posádkou a leteckým záchranářem. Je-li k zabezpečení výcviku nebo záchranné činnosti použita v místě provádění letové činnosti cisterna s LPH, musí být všechny osoby seznámeny s uložením písemných pokynů pro případ ekologické nehody nebo mimořádné události a požárními předpisy.

Osoby, které se účastní vlastních letů, musí být navíc poučeny před letem podle ustanovení 2.3 Hlava 2 oddíl III předpisu L6/III (bezpečnostní, nouzové a záchranné prostředky a jejich použití) a o pohybu a chování v letadle za letu a používání veškerého vybavení letadla, se kterým mohou přijít do styku během letu. Při použití typu letadla, u kterého se provádí otevírání a zavírání dveří během letu, musí mít zvládnutou manipulaci s dveřmi.

3.2. ČINNOST V PRŮBĚHU LETU

3.2.1 Všeobecné pokyny

- Všechny osoby zúčastněné na provádění letové činnosti jsou povinny sledovat prostor letové činnosti včetně vrtulníku s ohledem na jakékoliv nestandardní okolnosti (letecké pohyby v blízkosti prostoru činnosti, nepříznivý vývoj počasí, blízkost překážek, neobvyklé projevy související s provozem vrtulníku aj. a mají povinnost hlásit veliteli letadla (pilotu řídicímu) jakékoliv poznatky, které by mohly vést k narušení bezpečného a plynulého provedení dané činnosti či k ohrožení osob nebo majetku.
- Při všech letech je nutné dodržovat bezpečnou výšku a rychlost letu nad překážkami tak, aby v žádném případě nedošlo k zachycení lan nebo břemene.
- Při použití jeřábu pro zvedání do výšky a pokládání z výšky signalizované LZ (cca 5m) za zvláštních meteorologických podmínek, nebo při sníženém výkonu vrtulníku, lze vykonávat svislým stoupáním či klesáním vrtulníku.
- Při práci nad vodní plochou musí být členové letové posádky vybaveni záchrannou vestou
- Při použití lana delšího než 80m musí být zajištěno rádiové spojení mezi posádkou vrtulníku a Leteckým záchranářem na laně.

3.2.2 *Velitel letadla (pilot řídící)*

- V průběhu zásahu velitel letadla (pilot řídící) provádí let podle dohody s PT, pokud tím není ohrožena bezpečnost letu, nebo jiným způsobem neodporuje platným předpisům.
- Při přemísťování vrtulníku se velitel letadla (pilot řídící) řídí pokyny PT, LZ či pozemního naváděče předávanými intercomem, radiostanicí nebo smluvenými signály.
- V případě, že se otevírání dveří provádí během letu, vydá velitel letadla (pilot řídící) PT či jiné pověřené a řádně poučené osobě (např. LZ) pokyn nebo souhlas k jejich otevření.
- Všechny manévry s vrtulníkem velitel letadla (pilot řídící) provádí plynule bez náhlých změn rychlosti letu, úhlu náklonu a sklonu, rychlosti stoupání a klesání a směru letu tak, aby bylo zabráněno rozkývání podvěsu.
- Velitel letadla (pilot řídící) přeruší, případně zastaví provádění záchranné činnosti na pokyn palubního technika, leteckého záchranáře nebo na pokyn ze země, nebo zjistí-li jakékoli okolnosti ohrožující bezpečnost letu. V případě nouze uvolní nebo vydá pokyn k uvolnění lana.

3.2.3 *Palubní technik*

- PT může při své činnosti ležet buď na podlaze vrtulníku, nebo sedět vykloněn na sedačce, nebo u vrtulníku s ližinovým podvozkem stát na ližině nebo sedět na podlaze a nohy mít opřené o ližinu.
- PT dává veliteli letadla (pilotu řídícímu) pokyny, kterými navádí vrtulník v průběhu činnosti.
- PT průběžně informuje velitele letadla (pilota řídícího) o všech prováděných činnostech.
- Při provádění letu je PT povinen nepřetržitě sledovat činnost LZ a osob, zvířat nebo nákladu přepravovaného v podvěsu pod vrtulníkem a informovat o ní velitele letadla (pilota řídícího). Sleduje rovněž signalizaci z místa zásahu.
- Při jeřábování nahlásí PT umístění nákladu do kabiny nebo zajištění zvedané osoby na palubě letadla.
- PT provádí kontrolu vysazovaných osob (LZ). V případě nedodržení postupů a pokynů ze strany vysazovaných osob je PT povinen přerušit činnost a po dohodě s velitelem letadla (pilotem řídícím) rozhodnout o dalším postupu.

3.2.4 Letecký záchranář

- Letecký záchranář provádí samotné záchranné činnosti a odpovídá za zajištění proti pádu svojí osoby a zajištění proti pádu zachraňovaných osob. Po dohodě s posádkou rozhoduje o způsobu provedení záchrany, komunikuje s pozemními složkami na místě zásahu.

3.3. POVĚTRNOSTNÍ MINIMA

- Výcvik a záchranné práce se mohou provádět za meteorologických podmínek pro lety za viditelnosti ve dne podle platných leteckých předpisů včetně omezení stanovených provozovatelem.

Omezení

- Výcvik záchranných prací se při teplotách pod -15°C neprovádí. Při nízkých teplotách -10°C až -15°C smí překročit doba cvičení 1 hodinu pouze ve výjimečných případech.

3.4. RADIOVÉ SPOJENÍ

- Všechna letadla, která budou používána pro provádění záchranných prací, musí mít předepsané letecké rádiové vybavení.
- Při provádění rádiového spojení se stanovišti civilního i vojenského ŘLP je posádka letadla povinna dodržovat postupy stanovené předpisem L-10/II.
- Při výcviku musí být zajištěno oboustranné rádiové spojení mezi posádkou letadla a osobami na zemi.
- Pro spojení posádky s LZ se přednostně musí využít radiová komunikace. Mimo toto spojení lze použít i jiné předem dohodnuté vizuální signály.

4. NOUZOVÉ POSTUPY

- Při nouzové situaci pro záchranu života a zdraví, nebo jestliže to povaha záchranné činnosti vyžaduje, lze použít i jiných záchranných technik a postupů, než které jsou uvedeny v této směrnici. V těchto odůvodněných případech se nepovažuje tato činnost jako jednání v rozporu s touto směrnicí.
- Mezi nouzové situace patří i nefunkčnost palubního jeřábu, zachycení háku jeřábu o překážku, závada na laně jeřábu, závada na podvševém zařízení nebo laně, zachycení podvěsu o překážku.

5. ZÁKLADNÍ ZÁCHRANNÉ TECHNIKY A PROSTŘEDKY

5.1. ZÁCHRANNÉ TECHNIKY

- přeprava v kabině vrtulníku
- jeřábování
- lanový podvės

5.2. ZÁCHRANNÉ PROSTŘEDKY

Při provádění záchranných prací, smí být použity pouze schválené prostředky LS PČR. Mezi tyto prostředky patří:

- ocelové karabiny s minimální pevností 40 kN se zámkem a pojistkou zámku pro kotvení podvėsových a slaňovacích lan a nosítek (včetně případů, kdy je potřeba zavěšení dvou osob na jednu karabinu)
- podpažní záchranný pás do vody „collar“
- prostředky, které jsou uvedeny v pokynu GŘ HZS č. 5/2018

5.3. VYBAVENÍ LZ

5.3.1 Výstroj

- ochranná přilba
- ochrana zraku
- ochrana sluchu
- ochranné rukavice prstové
- přiléhavý ochranný oděv s dostatečnou ochranou proti povětrnostním vlivům
- ochranný oblek a záchranná plovací vesta (pokud funkci plovací vesty neplní ochranný oblek) pro činnost na vodě
- pracovní obuv se zpevněným kotníkem a neklouzavou podrážkou

5.3.2 Výzbroj

- zachycovací postroj s polohovacím systémem a nízkým bodem připojení. Lze také použít sedací postroj s ramenními popruhy pro zabránění vypadnutí ze sedacího postroje.
- karabiny se zámkem a pojistkou zámku s min. pevností 22KN typu B - H minimálně 5 ks
- slaňovací prostředek
- textilní smyčka 22kN - minimálně 2 ks
- nůž s pevnou čepelí, nebo nůžky na lano
- doporučená výbava skupiny LZ – batoh se zdravotnickým materiálem (krční límce, dlahy, obvazy, oživovací přístroje aj.)
- v případech, kdy LZ nemá vizuální kontakt s posádkou letadla, nebo při použití podvěsu delšího než 80m, musí být LZ vybaven radiovým vybavením pro spojení s posádkou letadla

5.4. VYBAVENÍ PT

5.4.1 Výstroj

- ochranná přilba s ochranným štítem s možností připojení do intercomu
- ochranné rukavice prstové
- přiléhavý ochranný oděv s dostatečnou ochranou proti povětrnostním vlivům
- pracovní obuv se zpevněným kotníkem a neklouzavou podrážkou

5.4.2 Výzbroj

- zachycovací postroj
- karabiny - minimálně 5 ks
- smyčka zajišťovací
- nůž s pevnou čepelí a nůžky na lano
- kleště pyrotechnické
- čelová svítilna

6. ZAVÁDĚNÍ NOVÝCH PROSTŘEDKŮ, TECHNIK A POSTUPŮ

6.1. DOPLNĚNÍ NOVÉHO VYBAVENÍ

- v případě požadavku o zavádění nových záchranných prostředků, které nejsou součástí této směrnice, je vyžadující složka povinna písemně předložit žádost k užívání Letové inspekci LS PČR ke schválení nového zařízení. Po schválení Letovou inspekci LS PČR bude tento prostředek předložen ostatním Leteckým záchranářům – examinatorům k posouzení a případnému zařazení do této směrnice.

6.2. ZAVÁDĚNÍ NOVÝCH ZÁCHRANNÝCH TECHNIK A POSTUPŮ

- V případě požadavku o zavedení nových záchranných technik a postupů, je vyžadující složka povinna písemně předložit žádost o posouzení těchto technik Letové inspekci LS PČR o vhodnosti použití techniky na vrtulnicích provozovaných LS PČR.
- V případě schválení Letovou inspekci LS PČR si vyžadující složka požádá o praktický nácvik a předvedení uvedené techniky za přítomnosti Palubního technika – examinatora. V případě kladného stanoviska Palubního technika – examinatora bude nová záchranná technika předložena ostatním Leteckým záchranářům examinatorům k jejich posouzení a v případě jejich kladného stanoviska, bude po zaškolení všech Palubních techniků zařazena do výcviku všech složek.

HLAVA G - POSTUPY PŘI NEHODÁCH A UDÁLOSTECH

- Při letecké nehodě musí být postupováno v souladu s ustanovením § 55 zákona č. 49/1997Sb O civilním letectví a předpisu L 13.
- Při zvláštních případech za letu musí být provedeny základní postupy stanovené provozní příručkou a letovou příručkou daného typu letadla.
- Zvláštní případy za letu řeší posádka ve spolupráci s LZ, případně pozemním zajištěním.
- Rozkývání podvěsu se nesmí vyrovnávat hrubými zásahy do řízení vrtulníku.
- V případě nouze, nelze-li situaci řešit jinak (např. položením osob, zvířat nebo nákladu přepravovaného v podvěsu), je povoleno lano na pokyn či po souhlasu velitele vrtulníku odhodit nebo odříznout z paluby vrtulníku tak, aby nedošlo k jeho vymrštění směrem k vrtulníku a aby byla v co nejmenší míře ohrožena bezpečnost osob přepravovaných v podvěsu pod vrtulníkem.

HLAVA H - BELL 412

1. OMEZENÍ

- Provádění výcviku a záchranných prací je možné pouze s využitím jeřábu nebo využitím přepravy na palubě vrtulníku
- Maximální počet osob na palubě: 15 osob včetně posádky vrtulníku
- Maximální počet osob na palubě (vyjma letové posádky) při nácviku záchrany z vody je omezen na čtyři osoby.
- Maximální hmotnost nákladu v Cargo-hook : 2041kg/4500Lb
- Maximální hmotnost nákladu v nákladovém prostoru vrtulníku 181Kg/ 400 lb
- Maximální zatížení paluby vrtulníku 4,9kg na 100cm² /do maximální vzletové váhy vrtulníku 11900Lb / 5397Kg
- Kotvící body na palubě vrtulníku: kotvící oka v podlaze vrtulníku nosnost zatížení 567/226kg Vertikálně/horizontálně (1250/500 lb)
- Teplotní omezení vrtulníku: max 51,7^oC, min -40^oC
- Maximální rychlost vrtulníku 140Kt / 259Km/h
- Maximální nosnost jeřábu: počet osob je omezen na dvě dospělé osoby, (případně jednu dospělou a dvě děti) a max. 550 lb/249Kg při teplotě nad 0 stupňů C, 500 lb/ 226kg pod 0 stupňů C
- Použití oka jeřábu jako kotvícího bodu k závěsu lan pro slaňování je zakázáno.
- Rychlost navíjení jeřábu 83,8m/min dolů a 83,8m/min nahoru při váze nákladu do 136kg, při překročení této hmotnosti 45,7m/min nahoru
- Délka lana je 76m
- Při jeřábování, pokud jsou použita záchranná nosítka a pokud to podmínky dovolují, provádí se jejich zajištění proti rotaci pomocnou šňůrou.
- Jeřábování se provádí pouze v režimu visení vrtulníku.
- Všechny osoby na palubě vrtulníku při provádění záchranných činností, nebo výcviku s otevřenými dveřmi musí být zajištěny proti pádu. Toto se přiměřeně vztahuje i na zvířata a náklad.

2. NOUZOVÉ POSTUPY

- Nouzové situace řeší posádka v souladu s letovou příručkou, přičemž pro uvolnění lana jeřábu slouží zařízení ovládané posádkou vrtulníku (Cable cut). Pro uvolnění lana jeřábu slouží rovněž pákové nůžky umístěné v kabině cestujících.
- Při provádění činnosti nad vodou provede posádka vrtulníku před zahájením činnosti poučení o nouzovém opuštění vrtulníku v případě vynuceného přistání na vodu. Aktivaci záchranné vesty je možno provést až po odpoutání a opuštění kabiny vrtulníku.

3. NORMÁLNÍ POSTUPY

3.1. JEŘÁBOVÁNÍ

- Obsluhu jeřábu provádí PT
- Všechny osoby, které provádí nácvik nebo záchrannou činnost, konají veškerou činnost (kromě zajištění proti pádu na palubě vrtulníku) na pokyn Palubního technika
- LZ a zachraňovaná osoba jsou zajištěni primárně do velkého oka háku jeřábu
- Uchycení do oka háku jeřábu se standardně provádí manipulací s karabinou nikoliv manipulací se zámkem háku jeřábu
- Letecký záchranář se může odjistit z paluby až po zajištění do háku jeřábu
- LZ používá předem dohodnuté vizuální pokyny nebo radiostanici se spojením s posádkou vrtulníku
- LZ signalizuje výšku 5m nad úrovní země nebo místa zásahu, popřípadě dle dohody s PT
- LZ signalizuje rukou vznik nenadálé situace při jeřábování s požadavkem přerušení prováděné činnosti dle ustanovení Hlavy J této směrnice
- V průběhu vyzvedávání LZ na palubu vrtulníku je LZ povinen sledovat vzdálenost od vrtulníku. Při přiblížení k ližině jejím uchopením a oddálením spolupracuje s PT na bezpečném vtažení na palubu.
- LZ odpovídá za řádné zajištění sebe a zachraňované osoby do háku jeřábu a po nadzvednutí nad terén je povinen toto zajištění zkontrolovat
- Do háku jeřábu lze uchytit pouze předem schválené a v této směrnici uvedené prostředky

- V případě nezbytné potřeby přepravit zachraňovanou osobu v nosítkách, by mělo být vynaloženo veškeré úsilí k přistání vrtulníku za účelem naložení nosítek se zachraňovanou osobou. Jeřábování nosítek může být nebezpečné a přistoupit k němu lze, pouze pokud přistání vrtulníku není možné a nelze použít osobního záchranného popruhu.

3.2. JEŘÁBOVÁNÍ – TRANSPORT PROSTŘEDKŮ A OSOB NA MÍSTO ZÁCHRANNÉ AKCE

- Přeprava materiálu z paluby vrtulníku na místo záchranné akce za pomoci jeřábu je možná pouze s prostředky, které jsou uzpůsobeny k zajištění proti pádu z oka jeřábu. Materiál lze přepravovat Leteckým záchranářem nebo samostatně v oku jeřábu.
- Přepravu osob, které nemají kvalifikaci Letecký záchranář, za pomoci jeřábu na místo záchranné akce, provádí kvalifikovaný Letecký záchranář. Stejný způsob se užije, je-li třeba na místo záchranné akce dopravit zvíře.

3.3. CARGO HOOK

- Do podvěsového háku vrtulníku je povoleno zavěšovat pouze neživé předměty.

3.4. PŘEPRAVA OSOB V KABINĚ VRTULNÍKU

- Přeprava osob v kabině vrtulníku při záchranných akcích podléhá schválení velitele letadla, který musí s konečnou platností rozhodnout o přítomnosti těchto osob na palubě. Přepravované osoby pokud to podmínky dovolují, musí být v průběhu letu připoutány.

4. VÝKONNOST

- Hmotnost vrtulníku nesmí překročit maximální hmotnost vrtulníku pro OGE manévry v daných podmínkách (tlak, teplota, nadmořská výška, ...).

5. HMOTNOST A VYVÁŽENÍ

- Pro všechny lety musí být kombinace hmotnosti a polohy těžiště mimo penalizační oblast.
- Pro účely výpočtu hmotnosti a těžiště se uvažuje hmotnost LZ 100 kg (220 lb) a ostatní osoby 86 kg (190 lb)

6. MINIMÁLNÍ VYBAVENÍ

6.1. POSÁDKA LETADLA

- Posádka letadla musí mít na palubě takové vybavení, které jí umožní bezpečné provedení letu a úplné splnění úkolu.

6.2. LETADLO

- V případech, kdy posádka letadla nemá vizuální kontakt s LZ, musí být letadlo vybaveno radiovým vybavením pro spojení s LZ. Pro provádění záchranné činnosti na vodě musí být letadlo vybaveno záchranným házecím plovákem (zajišťuje složka, která si vyžádala let).
- Pro provádění záchranné činnosti na vodě je vrtulník vybaven pouze bočními sedačkami.

6.2.1 Jeřábování

- Vrtulník musí být pro jeřábování v konfiguraci podle přílohy „Vybavení vrtulníku před letem“ (směrnice LS PČR pro práci na odbavovací ploše) s výše uvedenou výjimkou pro činnosti na vodě

6.2.2 Další vybavení

- Vrtulník musí být dále vybaven:
 - pákovými nůžkami pro nouzové přestřížení lana jeřábu
 - kotvicím lanem nebo plochou smyčkou uchycenou do podlahy vrtulníku
 - pro činnost na vodě by měl být použit plovací hák jeřábu nebo jiný adekvátní prostředek, který zajistí možnost kontroly háku jeřábu ve vodě

HLAVA I - EC-135

1. OMEZENÍ

- Provádění výcviku a záchranných prací je možno pouze s využitím podvěsu vrtulníku nebo transportu na palubě vrtulníku
- Maximální počet osob na palubě je 8 včetně posádky vrtulníku.
- Maximální hmotnost neživého nákladu v podvěsu 1000Kg
- Maximální vzletová hmotnost: 2910Kg
- Přeprava osob v podvěsu musí být prováděna pouze s využitím Y-ROPE uchyceného do obou háků podvěsu.
- Maximální počet osob na lanovém podvěsu je omezen celkovou hmotností 600 kg.
- LZ signalizuje výšku 5m nad úrovní země nebo místa zásahu, popřípadě dle dohody s PT
- LZ signalizuje rukou vznik nenadálé situace při jeřábování s požadavkem přerušení prováděné činnosti dle ustanovení Hlavy J této směrnice
- Maximální délka podvěsu bez komunikačního radiového spojení záchranáře s posádkou letadla je 80 m.
- Maximální zatížení podlahy paluby vrtulníku 600kg/m²
- Kotvicí body na palubě vrtulníku - zatížení max. 500Kg
- Teplotní omezení vrtulníku -35/+50 °C
- Maximální rychlost vrtulníku 155Kt / 287km/h
- Všechny osoby na palubě vrtulníku v době nácviu, nebo při provádění záchranných činností, nebo výcviku s otevřenými dveřmi, musí být zajištěny proti pádu do jistících prostředků k tomu určených. Toto se přiměřeně vztahuje na zvířata a náklad.

2. NOUZOVÉ POSTUPY

- V případě potřeby řeší posádka nouzové situace v souladu s letovou příručkou.
- V případě lanových podvěsů provádí nouzový odhoz lana PT elektricky, pomocí ručního ovladače, přičemž provede nejprve otevření zámku č.2 (HOOK 2 FWD) a potom otevření zámku č.1 (HOOK 1 REAR). Velitel letadla má možnost provést nouzový odhoz pomocí páky na kolektivním řízení, při kterém dojde k mechanickému otevření obou zámků najednou.

- Při provádění činnosti nad vodou provede posádka vrtulníku před zahájením činnosti poučení o nouzovém opuštění vrtulníku v případě vynuceného přistání na vodu. Aktivaci záchranné vesty je možno provést až po odpoutání a opuštění kabiny vrtulníku.

3. NORMÁLNÍ POSTUPY

3.1. LANOVÉ PODVĚSY

- Uchycení Y-ROPE se provádí do obou háků podvěsu
- Do podvěsu pro přepravu osob smí být použit pouze předem schválený prostředek Y-ROPE
- O způsobu vytvoření podvěsu rozhoduje Palubní technik po dohodě s Velitelem vrtulníku
- Délka lana musí být volena s ohledem na bezpečné provedení dané činnosti. Nedoporučuje se použít lana délky cca 15 m, při které je břemeno umístěno v oblasti nejvíce zasažené proudem vzduchu od rotoru a tím nejvíce náchylné na vytváření oscilací.
- Pro zajištění správné signalizace na obrazovce CAD (zatížení lana podvěsu) a možnosti odhozu nezatíženého lana se na konec podvěsu připevňuje dodatečná zátěž
- Zajištění osob na palubě vrtulníku se provádí uchycením osobního zajišťovacího prostředku do pevnostních ok

4. VÝKONNOST

- Hmotnost vrtulníku nesmí překročit maximální hmotnost vrtulníku pro OGE manévry v daných podmínkách (tlak, teplota, nadmořská výška, ...).

5. HMOTNOST A VYVÁŽENÍ

- Pro účely výpočtu hmotnosti a těžiště se uvažuje hmotnost LZ 100 kg (220 lb) a ostatní osoby 86 kg (190 lb).

6. MINIMÁLNÍ VYBAVENÍ

6.1. POSÁDKA LETADLA

- Posádka letadla musí mít na palubě takové vybavení, které jí umožní bezpečné provedení letu a úplné splnění úkolu.

6.2. LETADLO

- V případech, kdy posádka letadla nemá při provádění záchranné činnosti vizuální kontakt s LZ, nebo při použití podvěsu delšího než 80 m musí být letadlo vybaveno radiovým vybavením pro spojení s LZ.
- Pro provádění záchranné činnosti na vodě musí být letadlo vybaveno záchranným házecím plovákem (zajistí vyžadující složka).

6.2.1 Lanové podvěsy

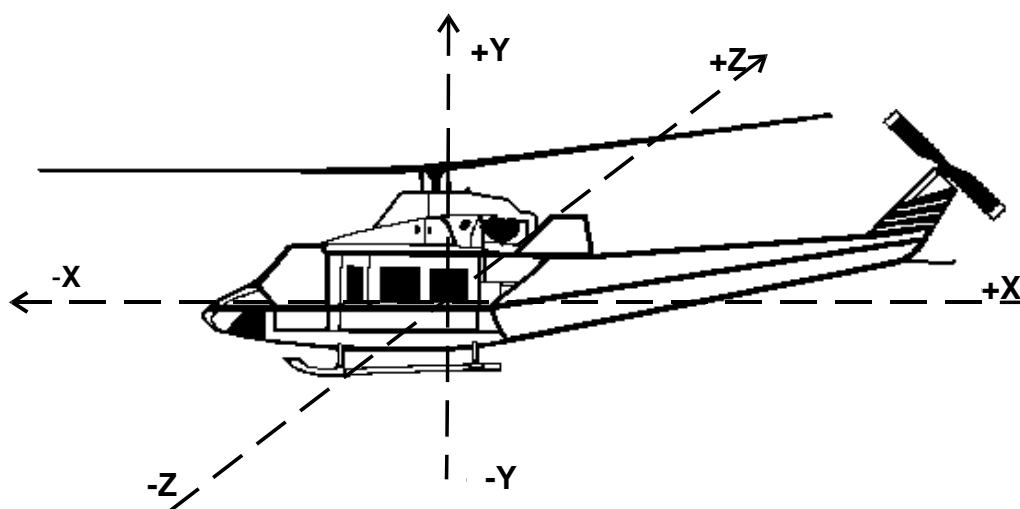
- Vrtulník musí být pro lanové podvěsy v konfiguraci podle přílohy „Vybavení vrtulníku před letem“ (směrnice LS PČR pro práci na odbavovací ploše)

HLAVA J - SIGNÁLY PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU

1. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

- Při letech, kdy je vrtulník třeba přesně navést nad nebo na určené místo (slačování, jeřábování, lety s podvěsem atd.) se používá stanovených výrazů a návěstí, nebo vhodné kombinace, doplněné údajem vzdálenosti a výšky.
- Navíc při letech pro slačování, jeřábování a s břemeny v podvěsu musí pilot v průběhu dohovoru obdržet informace o místě a druhu činnosti a plánu provedení. Během letu navádějící osoba předává kromě pokynů informace, umožňující pilotovi vytvořit si představu o průběhu činnosti a zejména o situaci pod vrtulníkem pro případ řešení zvláštních případů za letu.
- Směry při navádění vrtulníku jsou určeny z pohledu pilota ve směru letu.

2. LETADLOVÝ SOUŘADNICOVÝ SYSTÉM

2.1. VÝRAZY POUŽÍVANÉ PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU PŘEDÁVANÉ RÁDIEM NEBO INTERKOMEM

Výraz	Význam
- Dopředu	- Vrtulník se nachází v prostoru cíle a je třeba, aby se posunul ve směru podélné osy vrtulníku vpřed (ve směru kladné osy X), viz letadlový souřadnicový systém.
- Dozadu	- Vrtulník se nachází v prostoru cíle a je třeba, aby se posunul ve směru podélné osy vrtulníku vzad (ve směru záporné osy X).
- Doprava - Doleva	- Vrtulník se nachází v prostoru cíle a je třeba, aby se posunul ve směru příčné (bočné) osy vpravo (ve směru kladné osy Z), či vlevo (ve směru záporné osy Z).
- Nahoru - Dolů	- Vrtulník se nachází v prostoru cíle a je třeba, aby se posunul ve směru svislé osy nahoru (ve směru kladné osy Y), či dolů (ve směru záporné osy Y).
- Stoupej - Klesej	- Alternativní výrazy k výrazům „dolů“ a „nahoru“ jsou zpravidla využívány ve fázi přiblížení, či odletu spojené s dopředným pohybem vrtulníku.
- Stop	- Ukončení zadaného pohybu.
- Poloha dobrá, výška dobrá dobrá	- Výraz pro udržení dosažené polohy.
- Neklesej - Nestoupej - Nechod' (doleva..., dozadu...)	- Výrazy používané po výrazech „ stop “ či „ poloha dobrá, výška dobrá “ v případě, že se vrtulník začne pohybovat ze zadané polohy.
- Ještě	- Vrtulník se pohybuje zadaným směrem a je třeba, aby v pohybu nadále setrval (např. ještě dopředu...). Je vhodné tuto informaci doplnit údajem o vzdálenosti, či výšce (např. ještě 2m dolů atd...).
- Nouze Odhoz	- Výraz používaný při nutnosti provést odhození břemene v podvěsu, lana atd., z důvodu výskytu zvláštního nouzového případu, kdy situaci nelze řešit jiným způsobem.

2.2. VÝRAZY POUŽÍVANÉ PŘI RADIOVÉ KOMUNIKACI LZ S POSÁDKOU VRTULNÍKU

2.2.1 Volací znaky

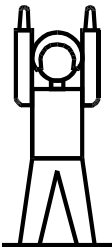
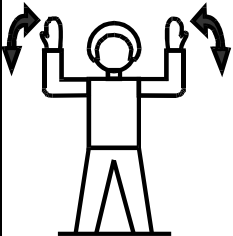
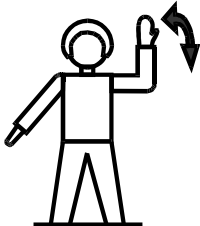
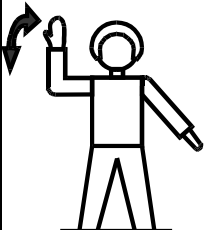
- VRTULNÍK
- ZÁCHRANÁŘ

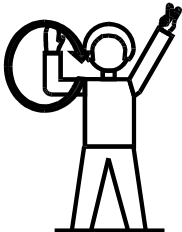
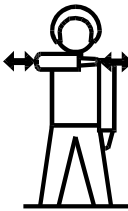
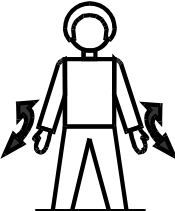
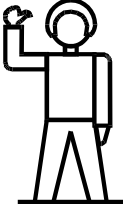
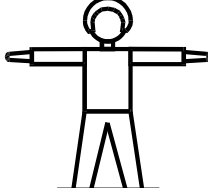
2.2.2 Komunikace

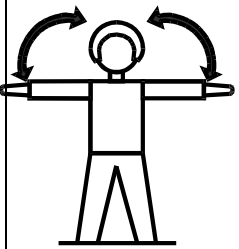
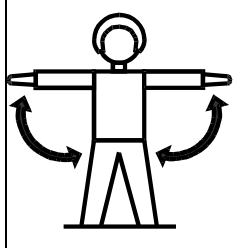
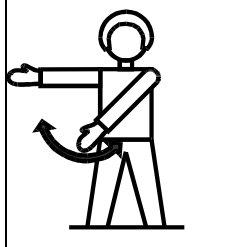
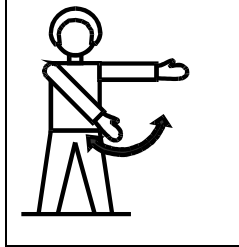
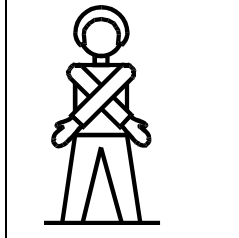
- Výraz	Význam
- Záchranář kontakt	- Použije LZ v případě, že se vrtulník nachází v prostoru cíle a LZ má vizuální kontakt s místem zásahu. (Od tohoto okamžiku je možné navádění vrtulníku leteckým záchranářem)
- Bezpečně na místě	- Použije LZ v případě, že dosáhl místa zásahu a je připraven k další činnosti.
- Záchranář připraven k transportu	- Použije LZ v případě, že je sám nebo spolu se zachraňovanou osobou (osobami) zajištěn k podvěsu nebo háku jeřábu a je možno zahájit zvedání.
- Kontrola	- Použije LZ po nadzvednutí (do výšky cca 1m) k provedení druhé kontroly bezpečného zajištění všech osob v podvěsu.
- Kontrola čekám	- Použije PT jako potvrzení prováděné kontroly a slouží zároveň jako pokyn pro pilota řídicího k setrvání v dosažené poloze a výšce.
- Nad zemí v pořádku	- Použije LZ po provedené kontrole jako signál k zahájení transportu (vytažení na palubu vrtulníku nebo odletu).
- Potvrzují nad zemí v pořádku	- Použije PT k ujištění o připravenosti osob v podvěsu k zahájení transportu.

2.3. NÁVĚSTÍ POUŽÍVANÁ PRO NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU

- Tato návěstí jsou určena k vydávání pokynů pomocí rukou nebo v případě potřeby pomocí svítilen. Osoba navádějící vrtulník musí stát čelem k vrtulníku pokud možno zády k větru na místě, kde ji pilot může nejlépe vidět.

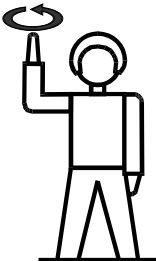
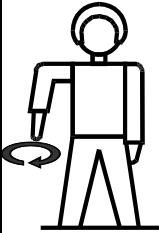
Návěstí	Význam - Popis
	<p>Na tuto stojánku (Na toto místo)</p> <p><i>Paže vzpaženy nad hlavou s dlaněmi obrácenými dovnitř.</i></p>
	<p>Pojíždějte přímo vpřed</p> <p><i>Paže částečně rozpaženy dlaněmi nazad opakují pohyb vzhůru a vzad z výše ramen.</i></p>
	<p>Točte</p> <p>a) Točte vlevo</p> <p><i>Pravá paže směřuje dolů, levá dlaní nazad opakuje pohyb vzhůru a vzad z předpažení. Rychlost pohybu naznačuje rychlost otáčení.</i></p>
	<p>b) Točte vpravo</p> <p><i>Levá paže směřuje dolů, pravá dlaní nazad opakuje pohyb vzhůru a vzad z předpažení. Rychlost pohybu naznačuje rychlost otáčení.</i></p>

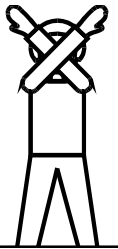

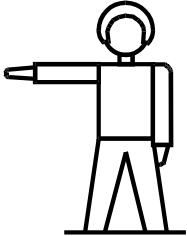
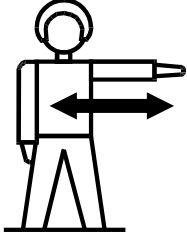
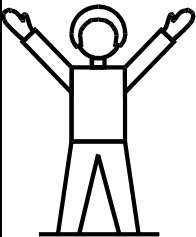
Návěstí	Význam - Popis
	<p>Stůjte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opakované křížení paží nad hlavou vpřed. Rychlost pohybu má přímý vztah k naléhavosti zastavení, tj. čím rychlejší je pohyb paží, tím rychlejší je zastavení.
	<p>Spust'te pohonné jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Levá paže vzpažena s příslušným počtem natažených prstů, jež udávají číslo motoru, který má být spuštěn a pravá paže krouží v úrovni hlavy.
	<p>Vypněte pohonné jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jedna paže je připažena a druhá paže ohnutá na úrovni ramen, ruka před hrdlem dlaní dolů se pohybuje do stran na úrovni ramen, paže zůstane ohnutá.
	<p>Přímou zpět</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paže po stranách těla a dlaněmi obrácenými dopředu se několikrát pohybují dopředu a nahoru do výše ramen.
	<p>Volno</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravé předloktí zvednuté s dlaní obrácenou dopředu a vztyčeným palcem.
	<p>Vznášejte se</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paže vodorovně rozpaženy dlaněmi dolů.

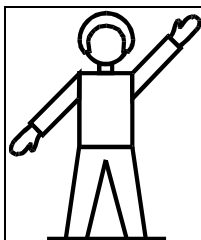
Návěstí	Význam - Popis
	<p>Stoupejte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paže vodorovně rozpaženy dlaněmi nahoru se pohybují z rozpažení nahoru a zpět. Rychlost pohybu naznačuje rychlost stoupání.
	<p>Klesejte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paže vodorovně rozpaženy dlaněmi dolů se pohybují v rozpažení dolů a zpět. Rychlost pohybu naznačuje rychlost klesání.
	<p>Pohybujte se vodorovně</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příslušná paže je upažena ve směru pohybu a druhá paže se pohybuje před tělem do téhož směru.
	<p>Pohybujte se vodorovně</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příslušná paže je upažena ve směru pohybu a druhá paže se pohybuje před tělem do téhož směru.
	<p>Přistaňte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zkřížené paže a napjaté dolů před tělem.

2.4. NÁVĚSTÍ POUŽÍVANÁ K NAVÁDĚNÍ VRTULNÍKU NEBO K INFORMOVÁNÍ POSÁDKY PŘI SPECIÁLNÍCH ČINNOSTECH NEBO ZVLÁŠTNÍCH SITUACÍCH.

- Tato návěstí nejsou obsažena v předpise „L 2 Pravidla létání“ a byla převzata od specialistů provádějících stavebně montážní práce nebo vyplynula z praxe. Jsou používána v případech, kdy nelze, nebo není vhodné použít návěstí uvedená v odst. 2.3., nebo nelze použít obou paží (např. při stavebně montážních pracích, při jeřábování, přepravě osob na laně, břemen v podvěsu, slaňování a pod...) a v nepřehledných situacích.
- **Při provádění činností za snížené viditelnosti je LZ označen následujícím způsobem:**
 - pravá ruka – zelené světlo
 - levá ruka – červené světlo
 - Světla na ruku musí být upevněna tak, aby byla viditelná z paluby vrtulníku.

Návěstí	Význam - Popis
	<p>Pohybuj se vodorovně</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příslušná ruka upažena dlaň ve svislé poloze – ohýbáním ruky v lokti ve směru pohybu
	<p>Stoupej (vrtulník je ve vzduchu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Předloktí jedné (přednostně pravé) ruky zvednuté, ruka v úrovni hlavy opisuje vodorovné kruhy, rychlost kroužení udává rychlost stoupání (navíjení lana - jeřáb). <p>Nevypínej (vrtulník je na zemi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situace neumožňuje nebo nevyžaduje vypnutí motorů a není vhodné použít návěstí z odst. 2.2. - Popis pokynu - viz „Stoupej“.
	<p>Klesej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Předloktí jedné (přednostně pravé) ruky v upažení pokrčeno dolů, ruka opisuje vodorovné kruhy v úrovni pasu.
Návěstí	Význam - Popis

	<p>Vypnout (vrtulník je na zemi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situace umožňuje nebo vyžaduje vypnutí motorů a není vhodné použití navěstí z odst. 2.2. - Popis pokynu - paže zkříženy před hlavou. <p>Odhoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informace naváděče ležícího na palubě pro pozemní personál, že bude proveden odhoz. - Popis pokynu - viz „Vypnout“. - Rychlost křížení udává naléhavost situace.
	<p>Odhoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pokyn pozemního naváděče posádce, aby provedla odhoz. - Popis pokynu - napnuté paže se opakovaně kříží před tělem v úrovni pasu. Rychlost křížení udává naléhavost situace.
	<p>Osoba či náklad se nachází při klesání nebo stoupání 5 m nad zemí.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jedna paže (přednostně pravá) upažena. - Dlaň směřuje dolů
	<p>Přerušení prováděné činnosti (signalizace nouzového stavu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opakovaný vodorovný pohyb jedné (přednostně levé) ruky před tělem od upažení přes střed těla (rychlost pohybu udává naléhavost situace), dlaň směřuje dolů
	<p>Žádám o pomoc – přistání je možné.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paže nad hlavou, tělo vytváří symbol písmene „Y“.

Nepotřebuji pomoc – přistání není možné.

Paže jsou v diagonále vůči svislé ose těla.